

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-út 4. szám
hova a előfizetési pénsek,
hirdetések és minden a ki-
adóhivatalt érdeklő közle-
mények küldendők.

Nyilttérben egy sor
költségi díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyo-
áron vétetnek fel.

SZARVASILAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR
Egész évre 5 frt. — kt
Félévre . 2 frt. 50 kr
Negyedévre 1 frt. 25 kr

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-út 4. szám
hova a lap szerelmi rész
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Egy törvényjavaslat.

Esemény-számba megy, hogy ebben az ex
lexes világban még törvényjavaslatok is ké-
szülnek. És mégis megtörtént ez. Az italmé-
rsi jövedék szabályozásáról a pénzügyminiszter
új törvényjavaslatot készített, mely a közvetett
adózásnak ezt az ágát nem helyezi ugyan új
alapokra, de több tekintetben megváltozott vi-
szonyoknak megfelelően szabályozza azt, hogy
úgy a kincstár, mint a fogyasztó közönség
érdekei lehetőleg mentve legyenek minden ká-
rosításától.

A törvényjavaslat intézkedéseinek legna-
gyobb része az eddig fennállott törvények és
törvényes szabályok tartalmának ismétlése, itt-
ott kibővítve oly módon, hogy azok világosab-
bak s könnyen áttekinthetők legyenek. Főüleg
a bornak, a gyümölcsbornak, a sörnek és az
égetett szesz folyadékoknak kimérését s ki-
csiben való elárúsítását, valamint az ezekkel
nagyban való kereskedést. A kiskereskedés és
kimérés közt egyfelől, a nagyban való keres-
kedés közt másfelől azonban a határvonalat
némi módosítja a tekintetben, hogy a bornál
az eddigi 56 liter helyett már 50 literen, a
szesz folyadékoknál pedig — közönséges pá-
linkát kivéve, melynél az egy hektoliter marad
a határ — az eddigi 100 liter helyett már 25
liternél kezdődik a kiskereskedelem.

Mind a kimérés és kicsiben való árulás
mind a szesz nagykereskedés, úgy mint eddig
ezentúl is a pénzügyi hatóság engedélyéhez
van kötve s egészben véve az engedélyezés
feltételei is a régiek maradnak. Lényegesebb

különbség hogy eddig vidéki városokban a
cukrászoknak, kávéházaknak s más hasonló
üzleteknek meg volt engedve csemegeboroknak
nemcsak ülő és álló vendégek részére való po-
harozása és kimérése, hanem zárt palackok-
ban való elárúsítása is ezentúl azonban az utó-
bi megengedve nem lesz.

Fogadókra, vendéglőkre, kávéházakra és
kávéházakra a pénzügyi hatóság csak akkor
adhat italmérsi engedélyt, ha az illetékes ipar
hatóság az illető üzlet gyakorlására az ipar-
jogositványt már előzetesen megadta. A korcs-
mák engedélyezésére vonatkozó közegészség-
ügyi és erkölcsrendészeti szabályok új formu-
lázást nyertek s több pontban szigorítottak.
Például ki van mondva, hogy csak magyar
honos kaphat ilyen engedélyt, s hogy állami
vagy törvényhatósági és községségi tisztviselők,
papok tanítók engedélyt nem kaphatnak. —
Korcsmákra a jelen törvény életbelépte napján
az egyes községekben már megállapított szá-
mon felül, engedély nem adható. Az új javas-
lat azt a törekvést mutatja, hogy az iszákos-
ság s a káros üzelmek lehetőleg korlátozta-
sanak.

És a fogyasztó közönség érdekében hivat-
kozik az az intézkedés, hogy ezentúl oly köz-
ségekben, melyekben a korlátlan kimérések
vagyis korcsmák száma háromnál nem nagyobb,
egy személy nevére egynél több italmérsi en-
gedély ne adassék. Eddig e tekintetben nem
állott fenn a korlátozás, feltéve, hogy az en-
gedélyes a törvényes szabályoknak megfelelő
üzletvezetőt állított maga helyett.

Az égetett szesz italokkal nagyban való
kereskedés szabályozása némi változás alá esik

oly irányban, hogy eddig is tartoztak ugyan a
szesz nagykereskedők, a miniszter által rendeleti
úton megállapított módon, az általuk beszerzett
és a forgalomba hozott szesznek mennyiségéről,
foktartalmáról, a vevő nevééről és polgári álla-
sáról könyveket vezetni, ezentúl azonban ez a
határozmány magába a törvénybe lesz felvéve
azzal a hozzáadással, hogy minden egyes könyv-
tétel fedezeti okmányokkal igazolandó. Ez a
nagyban való szeszkereskedés szigorúbb ellen-
őrzését célozza s az Ausztriával való átutalási
eljárás pontosabb keresztülvitelét akarja lehetővé
tenni. Másfelől azonban a szesz nagykereskedés-
nek az új törvény szabadabb mozgást helyez
kilátásba, amennyiben eddig azok is, akik égetett
szesz folyadékoknak kimérésére engedéllyel
bírtak, ha a nagyban való eladást is űzni akar-
ták, erre külön engedélyt kellett szerezniük;
ezentúl ez nem lesz szükséges.

Az engedély megszűnésének és elvonásának
feltételei maradnak az eddigiek. Nevezetesebb
változás áll be azonban az engedélyilletékeknél.
Eddig a korlátlan kiméréseknél Budapesten öt;
másutt három osztály létezett. Ezentúl Buda-
pesten hét, másutt öt osztály fog létezni. Az
osztályoknak kibővítése oly módon történik,
hogy az eddigi legmagasabb osztályon felül, s
az eddigi legalacsonyabb osztályon alul fog
felállítani egy-egy új osztály Budapesten a
díjak eddig ezek voltak: 500, 300, 200, 100,
50 forint. Ezek a díjak — koronákra átszá-
mítva — megmaradnak az új törvényben is, de
a sorozat telejébe jön egy új osztály 1400
koronával, az aljába is egy új osztály 60 ko-
ronával.

TÁRZA.

Vak a kiállításon.*)

(Milléniumi emlék.)

Debreczeni Kis András bácsi husz esztendeje vak
már mind a két szemére. Mióta a szemvilágát elve-
szítette, kéteser se mozdult ki. Nagypéterfia-utcai por-
tájáról. Van egy diákiskolákat járt fia Mihály, az viszi
a gazdálkodást, az jár ki a tanyára, felesége meg Juli
a szolgáló vezetik otthon a háztartást.

András bácsinak nincs egyéb dolga, mint hogy
keresek székben kiül a tornácra s pipázik. Nem lát-
ja ugyan a füstjét, de érzi a szagát, meg csipi a lé a
nyelvét. Ez neki elég élvezet. Mikor déltájban hallja,
hogy jönnek a gyerekek az iskolából bekurjantja vala
melyiket s elolvastatja vele magának az ujságot.

Mikor az ujságot is tudja már, a pipa se esik jól
az ebéd sincs még készen, sétákat rendez a tornácra.
Eltolja magát a keresek székben a kis kaputól a ka-
maráig, a mi husz lépésnyi ut akkor kikél a székben
megfordítja, tapogatozva visszaül belé, s megint vissza
gurítja a kiskapuig. Ez nagyon testedző mulatság. Kár
hogy anyjok harakszik érte, mert a két kerék mind
felvágja a tornác szépen kitapasztott, sárga agyaggal
beerestott földjét, sőt néha még a meszet is lesurolja
a falról.

— Eredj ki sétálni a Nagy Erdőre — zörög ilyen
kor anyjuk.

*) Mutatvány Zempléni Árpád „Kis Emberek” című sajtó
alatt levő novellás könyvéből.

- Megyok én csak gyere, vezess!
- Érek is én rá arra.
- Hát akkor éj rá a tornácapasztá-ra.

András bácsi idylli csendes vidámságát nagyon
felzavarta legutóbb a millénium. Alig várta naponként
az ujságot s uram bocsá, kenyérgazdagság mellől is
előkiabálja az anyjukot, olvassa el neki, mi történt
Budapesten? Királyi beszédek, hercegek, nagy urak,
idegen nácziók járása kelése a kiállításon. Hunyadi
Mátyás könyvei, a szent királyok kincsei, ezer eszten-
dős csodái ott vannak egy halomban, remek palotákban
Messze idegen országokból hazahozott drágaságok, száz
ezreket érő fegyverek, ékszerek összegyűjtve, a miket
Európa híres magyar vitézek és királyok viseltek valaha.
Aztán ott vannak a drága kincsnél drágább hazai ipar-
cikkok, gépek, amik mutatják, hogy Magyarország
nemcsak volt hanem van is lesz is, ha Isten engedi,
új ezer esztendeig. Ott van az a sok könyv, a mit
magyar embert irt, ott van arcképe annak a szegény
jó Csokonainak is, a ki éhen szomjan poétázott Debre-
czennek bánatában örömben s magyan mert lenni a
képzelt filhellének gyerekseregében.

— Hej, anyjuk, csak egy napra jünne meg a
szemem világa, hogy azt a sok dícsőséget, sok drága
ságot megnézhetném. Aztán örömet halnék meg.

— Ne epezd magad ilyesmiért, édes öregem.
Majd megtudjuk az ujságból, elmondják, a kik lát-
ták.

— Mégsem olyan az, mintha maga nézi meg az
ember. Jó is nektek, a kik láttok.

Azon az éjszakán nem tudott aludni az öreg. Mi-

kor hajnal felé halotta, hogy fia, Mihály felébredt
elkezdett sóhajtozni,

- Mi baja, édes apám!
- Mi bajom? nem látok. Nem elég az?
- Látunk mi helyette, édes apám.
- Éppen azt akarom mondani fiam.
- Mit?
- Vigyél fel engem Budapetre. Megnézzük a ki
állítás.

— Ott se lát abból édes apám többet, mint a mit
az ujságból itthon olvasunk.

— Majd látsz te fiam és megmondod mindenütt,
mi van legalább ott jártam én is.

— De kinevetik édes apámat, hogy vak létére el-
ment kiállítás nézni.

— Nem bánom én. Bolond ember neveti a más
baját. Telik még tán egy tinó ára erre is?

— Addig makacsodott András, míg fia, felesége
belé nem egyeztek az utazásba. Szépen megmosdatták,
megborotválták. Ráadták az új fekete magyar ruháját,
széles karimájú kerek debreceni kalapot nyomtak. A
fejébe új kordován csizmát húztak a lábára. Násznyag-
nak elmehetett volna, úgy rendbe szedték a nagy ut-
ra. Mihály is kiöltözött magyarosan, de egy cifra
tulipános ezüst is a nyakába akasztott, jó lesz az az
örögnek, ha hideg találna lenni.

— Feljöttek a kiállításba. Miska kézen fogva vo-
zette az apját a homokos utakon. Néhol észrevették,
hogy vak az öreg s derekasan megéljenezték. Meg is
érdemelte. Micsoda forró, tiszta magyar szive lehet an-
nak, a kit semmi testi akadály vissza nem tarthatott
attól, hogy őseinek kincseit sorra járja, az örvendők.

20 000 léleknél nagyobb törvényhatósági, vagy rendezett tanácsú városokban az eddigi kategóriák voltak: 100, 75 és 50 forint. Az ezentüliek lesznek; 300, 200, 150, 100 és 50 korona.

Hasonló lélekszámú helyeken de melyek sem nem törvényhatósági sem nem rendezett tanácsú városok hanem csupán nagyközségek az eddigi kategóriák voltak: 50, 40, 30 forint. Az ezentüliek lesznek: 150, 100, 80, 60 és 40 korona.

A 20,000 lakosnál kisebb városok korcsmai eddig három: 75, 50, és 40 forintos osztályába voltak beosztva. Ezentúl különbség lesz azok közt, amelyeknek lakossága 20 és 10 ezer közt s azok közt, melyeknek lakossága 10 ezren alul van. Amazoknak italmérfői fizetnek: 200, 150, 100, 80 vagy 40 koronát, emezekéi 150, 100, 80, 60 vagy 30 koronát.

A 20.000 lakosnál kisebb helyeken, melyek azonban nem városok, az eddigi osztályok ezek voltak: 30, 20, 10 frt, az ezentüliek lesznek 100, 80, 60, 40, 20 korona.

Bizonyos üzletek, melyek a törvényben részletezve vannak, e díjaknak eddig is $\frac{1}{4}$ -ét, $\frac{1}{2}$ -ét, vagy $\frac{1}{3}$ -ét fizették.

Ezek az engedmények megmaradnak, de lesz olyan is, amely a szabályszerű díjnak $\frac{1}{4}$ -ét fogja fizetni.

Ami a kivetésnek a másik alapját illeti, ebben is változás lesz. Eddig úgy volt, hogy Budapesten az italmérfői illetéknek minden 500 lélek után legalább 100 forintot kellett behozni, ezentúl 300 koronát kell behoznia. Ez azonban nem jelent terhelést, mert Budapesten az italmérfői jövedék 500 lélek után eddig is többet jövedelmezett 300 koronánál. A városok és községek összes többi kategóriáinál maradnak az eddigi minimális tételek.

A javaslat általában a közönségre nézve elfogadhatónak, a kincstár nézve pedig persze kiválóan előnyösnek látszik. De oly kérdésszerűen szól, mely igen sok embert a keresetében közvetlenül érint, szükséges, hogy a közönség róla idejekorán tájékozott legyen és kifogásait előadja idejekorán, nehogy ha a kibontakozás meglesz, a javaslatot minden kritika nélkül hamarosan megszavazza a törvényhozás.

kel egy levegőt szivjon, s csak a szóból, a zugából, a szeretetnek, tiszteltnak egy-egy éljenzavából tudja meg, hogy most körülré az ezeréves Magyarország ünnepe.

Mire a történelmi csarnokhoz értek, egész tömeg nyomult a két szivis után, bámulva lelkesedve a szokatlan látogatón, Vak a kiállításban aki a fia szemével lát, meg talán a saját, egyszerű, becsületos magyar szívével.

— Ez itt Vajda Hunyad vára, édes Apám.

— Láttam fiam, honvédkoromban. Menjünk be. Sok szép minden van itt, ugy-e?

— Gyönyörű Hunyadi kincsek. Ez itt Hunyadi János kardja, a melylyel Nándortehérvárát felszabadította.

— Szép kard, szent kard, — s megtapogatta az üreg.

— Ez meg Kapisztrán János keresztcsotja.

— Hol van hol? van? — és kapkodott utána a kezével. Az ör könybe lábát szemmel fordult félre.

— Mutasd! Kálvinista vagyok, de ezt a keresztet megcsókolom, — s ráczupantott a kopott érczre.

Mihálynak könybe lábát a szemre. Megcsókolta ő is. Megcsókolta mindenki, a ki ott állt. A lelkesedés ragadós betegsége.

Akármerre fordultak, Akármit néztek, a tömeg mindenütt kitért nekik. Éljenzés, kérdézködések, sutogás kísérte őket lépton nyomon. Olyan becsületet vallott a jó öreg, alig bírta hordozni, rogyadozott alatta.

Akik láttak, mindnyájan érezték, hogy az a sokat emlegetett, láthatatlan „magyar géniuszt” közöttünk szálldogál és mint a villámfolym, játszik idegeinkben.

Ujdonságok.

Képviselői közgyűlés. Folyó hó 25 én d. u. 3 órakor a főszolgabíró elnökle mellett a képviselői tisztújító közgyűlést tartott A központi ellenőri állásra szavazattöbbséggel jelöltettek: Opauszki István, Kiss György és Komlóvszki Ferencz. Az esküdti állásra jelöltettek: Sápzszi János, Melis Pál és Boros György. A fenti állásokra a választás két hét múlva lesz megtartva, A kezelő és segédszemélyzet választása mindaddig míg az ujonnan szervezett állásokat a vármegye jóvá nem hagyta — függőben kivánja tartani a képviselői s e szerint is határozott. Ha a szervezett állásokat a vármegye jóváhagyja a a nevezett állásokra pályázat lesz hirdetve, ugy szintén a rendőrbiztosi állásra is pályázat fog kiírtni.

— **A főgymn. gyásza.** Szomán Dánielnek, a főgymnasium nyugalmazott tanárának, temetése a múlt vasárnap Szarvas községének nagy részvétele mellett folyt le. Az elhunyt koporsója felett a gyászoló háznál csak imát mondott a lelkész, mely után a főgymn. gyászobogója mellett vitték azt az ág. hitv. ev. egyház nagy templomába, hol ravatalra tették. A ravatal körül és mögött gyászobogó alatt állott az egész tanuló ifjúság a templomot pedig megtöltötte a nagy közönség és tanári kar mely áhitattal hallgatva Placsó István szép gyászbeszédét, melyben nagy kegyelettel és elismeréssel emlékeznek meg az elhunytól, mint emberről, tanárról hazafiról és családapáról. Nagy közönség kísérte ki a halottat a sarkertbe is, hol a sír felett Penyáska Mihály VII. o. t. mondotta el imáját, majd a tanuló dalkarnak Lévi Imre zenetanár vezetése mellett elzengett szép gyászdala után Benka Gyula rövid megható szavakkal búcsúzott el a tanári kar nevében az elköltözött kartástól ki a gyászdal szoriat nyugosza immár az örök éjt.

— **Felolvasás.** A helybeli „Szabadelvi Polgári Körben” ma d. u. fél 3 órakor Mocsányi József, főgymn. tanár, tart felolvasást.

— **Igazgatói állás.** Szarvas községnek képviselő testülete folyó hó február hó 16 án tartott közgyűlésén az iskolaszék javaslatára, a községi elemi és ismételő iskolák rendszeres vezetése és a felügyelet gyakorlása czéljából egy iskolai igazgatói állást szervezett és ezen állásra Molnár János ág. ev. tanítót választotta meg. A megválasztottnak ismert tevékenység, az illetékes körök támogatásával, bizonyára csak hasznára lehet a község szépen fejlődő tanügyének.

— **Márczius 15.** A szarvasi főgymnasium „Vajda kör”, mely a közönséggel együtt minden évben megszokta ünnepelni a sajtószabadság kivívásának napját, ezuttal is megtette az intézkedéseit, hogy a nevezetes napot méltóképen megünnepelje. Ezzel kapcsolatban egy-egy arannyal jutalmazott pályázatot hirdetett a maga körében egy márcziusi ódára s egy a nagy napokat tárgyaló prózai műre.

— **Jelentés a „Békésmegyei Egyetemi Ifjak körének” 1899 febr. 18 án tartott ülésének lefolyásáról.** A jegyzőkönyv hitelesítése s a folyóügyek elintézése után a kör nagy lelkesedéssel elfogadta Albusz Frigyes alelnök azon indítványát, hogy márczius 15-dikét nyilvános ülésen tartott alkalmi szavallatokkal és felolvasásokkal ünnepelje meg a kör. Ezután meghallgatta a gyűlés Vass Istvánnak „Temetésen” című művét, melyet Albusz Frigyes olvasott fel. Majd Rosenthal Ferencz olvasta fel „Hamvazó Szorda” című költeményét. Végül Salacz Elemér olvasta fel „Hamvazó Szerda éjjelén” című elbeszélését, mire az véget ért.

— **Nyilvános köszönet.** Szomán Dániel szarvasi főiskolai nyugalm. tanár elhalálozásának alkalmából a nagymérvű részvételt, amelylyel minket személyesen és nagyrészen irásos nyilatkozatukkal tiszteltek meg s mérhetlen fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek: fogadják ez uton is mindnyájan s együttesen a kesergő család legmélyebb köszönetét. Különösen mély hálánkat fejezzük ki a békési egyházmegyei hármass esperességnek, mint a főiskolát fentartó patronátusnak; ugy a főiskolai Igazgató Tanács mélyen tisztelt tagjainak; valamint a tanári tisztelt Karnak azon áldozatos szívesességért, amelylyel irányunkban viseltetni kegyeskedtek. A gyászoló család.

— **Az ügyvédi kamara** Dancs Szilárdot az ügyvédjelöltök lajstromába felvette és pedig mint Dr. Sziráczy szarvasi ügyvéd segédjét.

— **A szarvasi négyzet** 1. évi marcius hó 4-én (szombaton) tartja harmadik fillérestélyét a Casinó termében. A négyzet fillérestélyeire meghívókat nem bocsát ki, hanem ez úton közli, miszerint estélyein mindenkit szivesen lát.

— **Pót mérvizsgálat.** Figyelmeztetnek a méntu. lajdonosok, kik köztenyésztere szánt ménjeiket a múlt év őszén tartott általános mérvizsgálathoz elő nem vették, hogy a f. év márczius 6-án szarvason megtartandó pót mérvizsgálathoz annyival is inkább vészessék elő; mivel újabb vizsgálat engedélyeztetni nem fog.

— **Postamesteri állás.** A kereskedelmi miniszter a kondorosi postamesteri állásra pályázatot hirdetett.

— **Szarvasi vásár** Rége nem volt olyan kedvező idő a szarvasi vásárra, mint a múlt szombaton, vásár nap és hétfőn. Eső és sár nélkül, szép verőfényes napokkal folyt le a vásár. Meg is látszik a vásárosokon az időjárás, a vásártörök annyira megteltek a vidékről is nagyszámban megjelenő árusítókkal, hogy alig alig kaptak helyet. Annyi lábas jószág talán még egy szombati vásáron sem volt, mint most, annyival kevesebb volt azonban a vevő, ugy hogy az árult jószágot nagyobb részét be kellett hajtani. A kirakodó vásárok sem dicsekedhetnek nagy forgalommal. Mindenben nagy volt a készlet, de kevés a kereslet.

— **Szemlén Dénes** szarvasi lakos vezeték novét ministeri engedéllyel Szabolcsra változtatta.

— **A vármegye** február havi évnagyodas rendes közgyűlése folyó hó 27 én és tekintettel a terjedelmes és fontos ügyeket tartalmazó tárgysorozatra valószínűleg következő napjain is fog tartani.

— **Hangverseny.** A helybeli főgymnasium hangversenye, mely Szomán Dániel tanár halála miatt a múlt szombatról elmaradt, tegnap este folyt le a főgymnasium tornacsarnokában. Hogy mily eredménytel, arról jövő számunkban bővebben.

— **Halálos szerencsétlenség.** A Scheiner féle olajmalomban olajat préselt f. hó 23 án d. u. 1 órakor ifju Veles György szarvasi lakos nagybátyja id. Veles György segítségével. A malom megszaladt, ifju Veles bekiállott a molnárnak, hogy szorítsa meg a malmot, mert nagyon könnyen jár, ifju. Veles kiálltását halotta nagy bátyja is, ki nem értette, hogy ücsse mit akar, hozzá akart menni azonban nem a működésben levő kerék alatt ment ki, hanem azon át akart mászni, a kerék fogáiban megakadt, s a kerék tovább vitte magával egészen az orsóig, ahol is jobb lábát és kezét a malom össze zúzta. A malomban kötszerek nem voltak, s mire már orvoshoz vitték alig volt már életbenne az orvosi segély után pár percre elvérzés következtében elhalt. id. Veles György ahol szerencsétlenül járt, az a malom évokkal ezelőtt tulajdona volt, könnyelmű élet módja miatt azonban azt elkellett adnia, s mégis itt érte utól végzete.

— **Mi lesz velünk?** E kérdést adja ajkunkra a szarvasi ágost. hitv. evang. egyház folyó hó 24-én megtartott presbyteriális gyűlés véstjölő határozata. E gyűlésen mondták ki nagyszótöbbséggel, hogy az új templomból ezután ki lesz zárva az Isten imádása magyar nyelven; abból a templomból, melyet csakis a magyar alapítványok segélyével tudtak felépíteni. E gyűlés főtárgyát képezte az istenitisztelet nyelvi kérdésének végleges megoldása. E czélból felolvasatott Nt. Achim Ádám lelkész úr tervezete, melyet ő a folyó hó 15-én megtartott gazdasági bizottság ülésének megbeszéléséből dolgozott ki. Mit mond e javaslat? Az új templomban ezután kizárólag tót nyelvű, az ő templomban pedig 8—10-ig esetleg 11-ig tót nyelvű azután pedig magyar nyelvű istenitisztelet tartassék minden vasárnap. Az eddigi tapasztalat azt a kételyt kelti fel, hogy ily beosztás mellett a magyar nyelvű istenitisztelet vagy egyáltalán kizorul egyházunkból, vagy pedig megcsönkítva, a vallásos érzület rovására lesz megtartva. Nem vagyunk ugyan kicsiny hitűek, de azt látva, fel kell sóhajtani minden hazafiasan érző kebelnek „Uram tarts meg minket, mert olvaszunk.”

— **Új divatu adófizetés.** Méri István uram mint ücsüdi magyar vallású egyén 6 frt egyhási adót fizetett, azonban 11 frt 16 krral tartozván, kijavította a 6-os számot ezen összegre, azonban ez eljárása a vádlottak padjára jutatót, a kir. tvszék 1 havi fogházra ítélte, tekintelbe véve a számos enyhítő körülmény és most a fogházban gondolkozik be nem vált találmánya felett.

— **A békési szent-andrási takarékpénztár** a fiatalabb intézetekhez tartozik (10 éve alakult) s ma már eredmény tekintetében tulszárnyalja egyes régebbi intézeteinket. Mérlegéből kitűnik, hogy 120,000 frt részvény tőke mellett 37,000 frt tartalékalapokkal rendelkezik.

a betét állaga a múlt évben 439,000 frt volt. Tiszta nyeresége pedig 21,095 frt 97 kr. melyből a részvényeseknek részvénytőke 9%, át adja ki osztalék gyanánt míg a maradványt az igazgatóság jutalékának levonása után, a tartalékhoz csatolja.

— Adók a múlt évben 1898-ban megyénkben összesen 1,848,805 frt egyenes állami adó vettették ki; 8311 frttal kevesebb, mint 1897 évben. Hadmenetességi adóban 34,833 frt volt a kivetés; 807 frttal kevesebb, mint az előző évben. Ez adók befizetése csupán 38 esetben engedélyeztetett fizetési halasztás s 2157 frt földadó engedtetett el elomi károk folytán. Leíratott 64,118 frt; kifizetetlen hátralék marad a folyó évre 104,891 frt. Bélyeg és jogilletékekben kiszabott 421,871 frt, illetékegyenértékben 13,264 frt; szezadó fejében 8777 frt. A fogyasztási ital és italmérségi adók összege: 383,900 frt. (Az italmérsék száma 715.) — A dohány elárusítás forgalma megyénkben a múlt évben 705,811 frt volt, 7 nagy áruda és 727 kis áruda összesen 30,160 frt bért fizettek. Vízszabályozási költségek címén a múlt évre 16,866 frt iratott elő. Tanítói nyugdíj alapra 63505 forint.

— Vármegyeyel és községi pótdadók. A folyó évre megszavazott vármegyeyei pótdadók kivétése elrendeltetett. Kivettetik 1% os közp. pótdadó, 1% a tiszti nyugdíj alapra, 1 1/2% a betelepítési alapra, és 1/2% arszébet királyné szobrára s arczképe megfestésének költségeire 8% közp. adó s mintegy 12% katonai beszállásolási adó. — A vármegyeyebeli községek összesített pótdadójának az összes egyenes állami adóhoz viszonyított százaléka 38.37% oltit tesz ki. E tekintetbe az előző évhez képest 25% olti emelkedés mutatkozik.

— Farsangi tréfa Boján Sándor feődli napszámos társával 1897. február 20-án pityókásan menván hazafelé, bosszantotta őt, hogy a szekér az utközépén volt és neki kellett kikerülni, mint gyalogos embernek, s a feletti szerinte méltó haragjának olyant húzott a szekér mellett álló M. zai János fejére, hogy az 6 hétig fekszik bele. A hívfőn megtartott végtérnyaláson Tóth Ferencz közzvádó vád és dr. Berényi Armin védelme meghallgatása után a kir. törvényszék 6 havi börtönrre ítélte súlyos testi sértés büntetése miatt a terheltet, aki keveselte a büntetést, mert mint mondá neki nem elég a közzvádó is az ő nézetén volt, s így az ítélet mind két részről megfellebbeztetett.

Ki akar bába lenni. A nagyváradi m. kir. bába képezdén az 1899 évi nyári tanfolyamra a beiratások 1899 márczius hó 1—10-ig tartanak. Felvételi végett szükséges okmányok: Korosztóló, esketési, erkülesi, illetőségi- és orvosi bizonyítvány. Kelt Nagyváradon, 1899 február 20. A nagyváradi m. kir. bábaképezde igazgatósága.

CSARNOK.

Magyar adóreformok.

(1842—1843 évekről)

Vége.

VI. kép. (megengedi a bajnok és vitézoi, a fontosdolog feletti tanácskozására összegyűlt nemességnek szabadvoksát gyakorolni)

Gyűlés van . . . ezren, ezren tódulának

Erős hadakkint össze a gyűlésre —

Fölgyverezve ellenség-üzésre —

Nemes szülötti egy szabad hazának.

De ellen itt nincs! mind magyar, — jogának

Legszobbikét jön ő így tenni résre . . .

Oh ég! erőt ki adtál sok türesemre —

Bűnöt bocsásd meg e had rut okának!

S egy honfi szól: Ah társaim és nemes faj,

Meggyűlt felettünk a gond és ezer baj,

Segítsük e hon pénzzel. Ő az árva . . .

E szóra ölmos bajnokunk felállva —

Int, s száz torogból dürg: mi nem adózunk,

S annak, ki másképp szól, majd fejére sózunk.

VII. kép. (a sokszáju és sokkezű nyers erő ki fog a búlcosságon)

A zaj dacsára szólni kées a bátor,

Egy székre áll s kér a hon érdekében

Mint kell . . . szabad szót, esdekelve szépen,

De szót nem enged a vad ősi tábor.

Nem kell adó, nem! Ilyen prédikátor

Le . . . mert ha még szól, nem marad meg épen.

Rivalg a csorda átkozott dühöben,

Melyet teremtó maszlagos szesz és bor.

A honfi újra kér-ésong honáért

Nem féltve éltét . . . hisz nem kér magáért!

S hogy koble tiszta — Istenét idézi.

Hiába! nincs szó oly szent, oly magasztos —

Es nincsen ajk, oly édes és malasztos, —

Ledörgik azt a hírnök nyers vitézi.

VIII. kép. (a nyers erő az intelligencia fejét beveri.)

Van a gyűlésen, kit hazája üdve

Önként hevite polgár-áldozatra,

S fillérit kész adni dus kamatra . .

Ezekre rontnak ölmosék sűrödve,

Nyomul előre, jobbra balra ütve —

Rokkant gobéjén a vezér s csapatja,

S a kik fizetni kéesek — szétriasztja,

Vág, döf s kopogtat bunkóval dühödve.

A kis csapat fut . . . nincs fegyver kezében,

Mert hogy csatára jön — nem is volt eszében.

S polgár erénye díját hordja hátán.

Vagy kit súlyosan ért a balta vége —

Ledől alélva. Helyre áll a béke,

Győzelmi kéjben felvigyorg a sátán!

IX. kép. (kié a győzelem? s mint értik a bunkósok a szót . . . aranyzsabadság.)

Győztünk vitézek! mond botor negéddel

A balta hősök mámoros vezére —

Él a szabadság, melyért drága vére

Polyt öseinknek a Tiszán s Dunán el.

Aranyzsabadság! őh te nem veszel el —

Kiált a mint csak tág torkába fére,

A nép utána: Bátorak ritka bére

Kivivtunk! Vesszen a kinek adó kell!

A zaj nagy, és nő, amíg majd kiontja

Győzelmi gőzét a hősök virága . . .

Honunk ölben termett dőre, kába . . .

Ekkor feláll az elnök, és kimondja:

Nem kell adó! A többség azt akarja,

S hogy itt a többség: e hadtér mutatja.

X. kép. (a költő elmondja, mik történtek a diadal után)

Szóllott az elnök s a gyűlés eloszlott.

Könnnyű kobellel tántorgott lakába

A hős nemes had, nem volt szűz nyakába

Adó akasztva . . . A rém szertefoszlott.

Felodta a vért, mely orrán piroslott,

Ütött vitézül hűsz sebet díjába . . .

Es adószedő nem jó a Curia —

Megövtá tőle csakány, balta és bot.

Hason fekszenek most, vagy torba mennok

S ott esznek isznak világos virradtig —

Mig a vitéz . . . mind a pad alá hanyatlak.

Örüljete csak a rút győzelemnek

Álnok vezér! s ti együgyű vitézi . .

A nagy csapat a hon könnyezve nézi!

XI. kép. (a bajnok dicsősége, melyet a diadalban aratott)

Miként Herosztrat — Artemis lakának

Üszköt hajtván pompás csarnokába —

Örök nevének örvendett magába .

Örült gonosz, kit ezrek átkozának.

Örvenda szinto a véros csatának

A bős vezér is. Azt hívó a kába —

Számára lesz majd hely az Alhambrába,

Miként szabadság szikla-oszlopának.

S fölkepzélő már kondor üstökére

A zöld borostyánt, megmentett honától.

S az istonító dalt a szűz Musától.

Ó így. De átkot mond gonosz fejére

A dalt hazának minden jobb szülöttre.

Rá bélyegét a bűn már felsütötte.

XII. kép. (költő eleven színekkel festi, mint zavarják borzasztó rémek a borostyánjain nyugvó vezér álmát)

Hátára dülve fekszik a pamlagán a

Híres csatának híresobb vezére.

Nehézkes ölom száll borus szemére

Es tulvilág lesz elhagyott magánya.

Ropked fölülte borzastollú kánya,

Bugyogva tör ki orrán barna vére

Behíntvo ezzel a bajnok füzére,

Mit neki díjul bős Alecto szána.

Mellette a hon bús Nemtője álla

Fejét lehajtva, mellén mély sebekkel,

Körülte éhes véresék nagy sereggel.

S jött a Szabadság. Már csak enyhe pára;

Ilyedvo hortyant Horoztrat pajtása

S fordul hasára — hogy tovább ne lássa.

— Az Iráni vallás; Zorvaster. A iráni az első dualistikus vallás, mely két istenséget állít szembe: a jónak és rossznak urát, Az irániak főistenek kezdetben „az ég egész keréksége“ volt, a legerősebb isten. „Az ő ruhája az egész ég boltozata.“ Később a főisten mindjobban elvált az anyagtól s egészen elvonttá lett. Neve lön Ahumarzda, „a mindentudó“. Vele szemben

a sötétségnek is támadt külön istene, Angromaniusz, ki folyton küzd fényes bátyja ellen. De hasztalanul. A sötétséget elűzi a fény, a rosszat a jó. Angromaniuszt legyőzi Ormuzd. Ő a béke, a boldogság istene; a föld mivélése tanítója, mint Mondamim az amerikai indusoknál, „mindentudó“ mint a biblia Ura, bölcs és magában boldog. Mindezek igen érdekes vonásai az iráni vallásnak; érdekesek legfőként azért, mert alapjai a mienknek, s így az emberi léleknek, az emberi érzés kívánságainak, az agy iteáljainak mindenütt való egyenlőségét igazolják. E vallás részleteiről a legtudósabb kutatás alapján, költői szépségekkel gazdagon a Nagy Képes Világtörténet 14. füzeté. Egy füzet ára 30 kr., egy köteté 8 frt Kapható a kiadóknál Révai Testvérek Irodalmi Int. részv. társ. Budapest, VIII. Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

Felelős szerkesztő:

S Z I K E S A N T A L.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

HIRDETMÉNY.

Alólirott tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel miszerint, helyben Beliczey út 4-ik szám alatt

mosó és vasaló intézetet

nyitottam. Midőn ezt a n. é. közönség tudomására hozom, nem mulasztatom el annak köztudomásra hozását, hogy Budapest ezen a téren eredményeket értem el.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel

Nagy Ferenczné,

Lakásom: Beliczey-út 4-ik szám Frankó féle házban.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nyilatkozat.

Több rendbeli olyan eset jutott tudomásomra, hogy velem semmi néven nevezendő összeköttetésben nem álló kereskedők gazdasági- és egyéb magféléket, különösen repamagvakat mint Mauthner-féle magvakat hoznak forgalomba.

E miatt köteletségemnek tartom, egyrészt a gazdaközönség t á j é k o z á s á u l, másrészt a magszükségletüket nálam bevásárló kereskedők érdekeinek megvédéseül kijelenteni, hogy a vidéki ismételőknél csak azon gazdasági és kerti magvak tekinthetők valóban czégemtől származóknak, melyek vagy

az én ölmozárammal,

vagy egy álló

medvét jelképező

törvényszékileg bejegyzett védjegyem mel, vagy mindkettővel ellátott zacskókban vagy zacskókban vannak.

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító

magnagykereskedés

Budapest, VI., Andrássy-út 23. sz.

H I R D E T É S E K,

Friss Erfurti
Gazdasági és konyha kertü vetemény

magvak

érkeztek

Tajber J. G.

kereskedésébe

Szarvason.

Fenti cégénél egy jó nevelésű fiú mint tanonc felvétetik.

HIRDETMÉNY

Alólirottak a piacztéren levő Deutsch-féle házában egy

bélt helyiség kiadó,

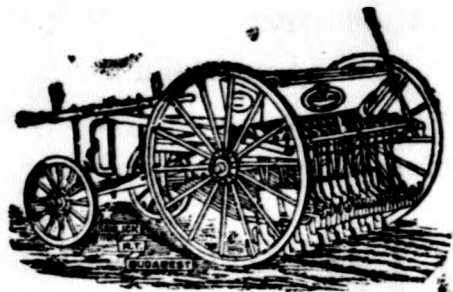
jelenleg a bolthelyiségben levő jó forgalmú fűszer üzlet is átvehető.
Értekezhetni lehet a tulajdonossal

Bárány Bélival

Ugyan ott egy jó családból való fiú tanonczul felvétetik.

GAZDASÁGI GÉPRAKTÁR.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönség becses tudomására hozni,
miként az ország szerte kiténő hírnévnek örvendő

KÜHNE E.

gazdasági gépgár

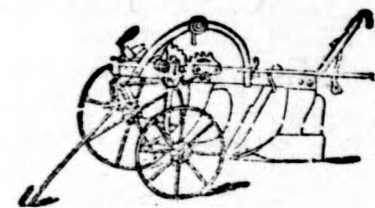
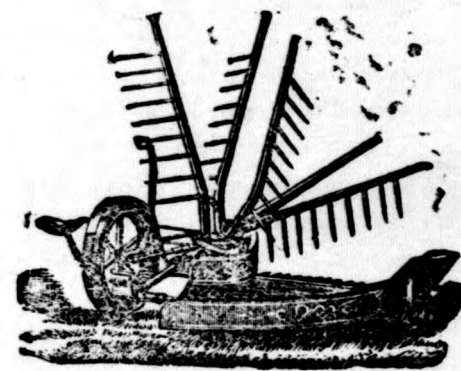
Szarvason felállított

bizományi gépraktárának

kezelésével alólirott lettem megbizva, s tudatom miként bizományi üzletemben a legjobb szerkezetű s a legjobb kivitelű gazdasági gépek
u. m. Sack rendszerű mélyítő ekék, egyes és kettős ekék, szecs kavágók, morzsolók, triürök, rosták, vetőgépek, aratógépek egyszóval
mindennemű gazdasági gépek; az eredeti gyári áron kaphatók s illetve rendelhetőek meg.

Miután üzletem csak is a legjobb minőségű és szerkezetű Kühne-féle gépeket
hozza forgalomba, azon kéréssel fordulok a n. é. gazda közönséghez, miként e nemű
szükségeit nálam fedezze, biztosítván minden vevőt s megrendelőt, kifogástalan
kiszolgálásról, s a legmesszebb menő kedvezményes árakról.

Szarvas 1899. február hó,

tisztelettel
Grabenheffer János,
Kühne E. gazdasági gépgyárának bizományosa.

DANTZKY SANDOR könyvnyomdája
SZARVASON.

ELVÁLLAL MINDEN A KÖNYVNYOMDASZAT KÖRÉBE VÁGÓ MUNKÁT, UGYMINT
DISZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK,

ELJEGYZÉSI- ÉS ESKETÉSI KARTYÁK, IZLÉSES MEGHIVÓK ÉS TANCZRENDEK SZINES NYOMAS VAGY ARANYOZÁSSAL

ÉTLAPOK, VÁROSI ÉS KÖZSÉGI HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK

JEGYZÉKEK, CZIM-, ASZTALI- és NÉVJEGYGYÁSZLAPOK, KIMUTATÁSOK IDŐSZAKI IRATOK stb